

Зварич Ірина Ярославівна
кафедра міжнародної економіки

Тернопільський національний економічний університет

КОНЦЕПТ ЦИРКУЛЯРНОГО МІСТА

Так чим насправді відрізняється циркулярне місто у порівнянні з усіма іншими розумними містами, зеленими, екологічними? Циркулярне місто - це спосіб життя, який сприяє і застосовує системне мислення таким чином, який може забезпечувати економічні, соціальні та екологічні переваги в містах, при відповідному економічному обґрунтуванні. Скажімо у «зелених» або «еко» містах присутній сильний екологічний кейс, але відсутня ідея як це зробити. То ж «циркулярне місто» пропонує більш системний підхід, який дозволяє вирішувати проблеми, одночасно отримуючи прибуток та покращуючи якість життя у містах. Міста є свого роду дзеркалом нашої економіки. Вони відповідають за більше половину світового населення та 85% світового ВВП, тому, якщо ми хочемо перейти до нашої економіки, то ми повинні зосередити увагу на містах. За рахунок такої урбанізації, великої кількості різного роду матеріалів та ресурсів, даних, місто відкриває можливості для нових бізнес-моделей, таких як реверсна логістика, повторне використання, оренда та шеринг. Вони пропонують так звану «точку зближення» з великою кількістю матеріалів, які, якщо їх використовувати, можуть створювати нові можливості. Ще одне, що робить міста сприйнятливими до циркулярної економіки, полягає в тому, що місцеві політики мають тенденцію бути гнучкішими у порівнянні з національними урядами, де часто бувають важчі та бюрократичні структури.

Кліматичні питання є головним пріоритетом для великих міст, зокрема, Нью-Йорк, Лондон, Париж - якщо хочуть досягти до нуля або навіть половину своїх викидів вуглекислого газу до 2050 року, доведеться переосмислити системи мобільності в місті, а також харчові системи, системи водопостачання, імплементуючи циркулярну економіку, можна отримати більш системний підхід із сильнішим економічним

обґрунтуванням. Є багато міст, які роблять те, що дійсно можна побачити в наступному десятилітті. Так, Лондон, є новаторським амбіційним проектом із апгрейдингом навколишнього середовища. Також, прикладом є маленьке місто Пітерборо¹, яке працює над залученням місцевої бізнес-спільноти навколо ідеї циркулярної економіки. Вони вже розробили онлайн-платформу під назвою «Шеринг Пітерборо» з більш ніж 100 шеринговими ресурсами онлайн-спільного використання в інтернеті, що зменшує тиск на екосистему.

Так, «Копенгагенська модель» міста поєднує екологічні ініціативи, економічне зростання та якість життя в реалістичному та інноваційному плануванні. Можливості циркулярної економіки - це робочі місця, економічне зростання та краще управління ресурсами. Для візії 2025 року «Co-create Копенгаген» - технічна та екологічна адміністрація визначає три цілі: «живе місто», «місто з природою» та «відповідальне місто». «Живе місто» та «місто з природою» включає в себе покращення повсякденного життя в чистих міських просторах, місті для велосипедистів, з зеленою та блакитною областями. «Відповідальне місто» має на меті стати першим вуглецево нейтральним містом, не витратити ресурси, зробити місто більш надійним та стійким, готовим до справляння з кліматичними проблемами майбутнього.

У рамках нещодавно прийнятого Плану дій щодо цілей сталого розвитку ООН Копенгаген буде імплементувати циркулярні принципи та принципи сталого розвитку, з метою аби громадяни, установи та підприємства могли працювати з цілями в їх повсякденній роботі. Місто також працює із залученням громадян до відокремлення їх відходів і для уникнення засмічення, наприклад для того, щоб громадські сміттєві контейнери були помітними, фарбують зелені кроки на тротуарі до смітників.

В даний час місто запроваджує загальноміські схеми роздільного збору біологічних відходів (прийнято рішення про її впровадження у вересні 2016

¹ місто у Великій Британії, графстві Кембриджшир, 118,6 км на північ від Лондона. Населення — близько 159,1 тисяч мешканців (станом на 2004 рік).

р., і вже восени 2017 року це було досягнуто). Копенгаген зосереджений на переорієнтацію практики спалювання пластикових відходів. З 2011 року вони провели низку пілотних програм для отримання інформації про якісні способи переробки пластику та подолання деяких міфів про те, як важко переробляти пластмасу. А це в свою чергу передбачає співпрацю з підприємствами, науково-дослідними установами та асоціаціями для пошуку інноваційних рішень, що формує так званий циркулярний ланцюг створення вартості, що складається виключно із зацікавлених сторін. Адже без необхідних знань про процес управління відходами, не можливо вибудувати систему відходів або спроектувати продукт для повторного використання, розбирання або переробки. Крім того, якщо галузь управління відходами не знає вимог виробничих процесів, вона не зможе виробляти сировину, яка може замінити первинні матеріали – що і є кінцевою метою.

При досягненні «реальної» циркулярної економіки важлива її масштабність, а це означає залучення великих (багатонаціональних) корпорацій в циркулярну економіку, щоб вони мали стимул створювати продукти та послуги відповідно до циркулярних принципів.